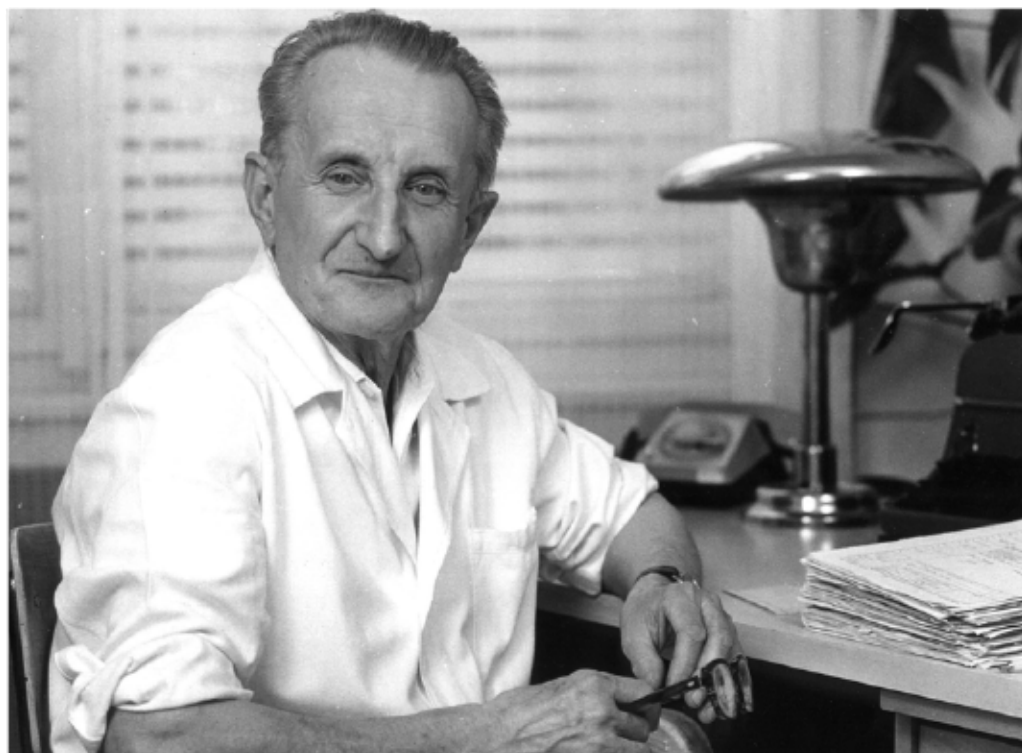

Představujeme: Ortopedické oddělení

prim. MUDr. Jan Procházka – 1. primář Ortopedického oddělení v Českých Budějovicích
Foto: archiv autora

Historie sádrování | Foto: archiv autora

Ortopedické oddělení patří k jednomu z nejvytíženějších pracovišť Nemocnice České Budějovice, a.s. Ročně zde proběhne až 34 000 ambulantních ošetření a přes 2 200 operací, přičemž čekací doba u některých plánovaných zákroků může být i 3 roky. Za takovým objemem specializovaných úkonů stojí desetiletí postupného vývoje a tvrdé práce českobudějovických ortopedů. Více se o založení tohoto oddělení, jeho historii i současnosti dozvíte v následujícím článku.

Historie

Ortopedické oddělení Nemocnice v Českých Budějovicích zahájilo svou činnost jako jedno z prvních ortopedických oddělení v České republice, a to 1. října 1946. V čele oddělení s kapacitou 57 lůžek (z toho 10 dětských) stál primář MUDr. Jan Procházka (nar.

17. 6. 1908). Kromě něho zajišťovali chod 2 sekundáři. V roce 1953 se jejich počet zvýšil na 3 a od roku 1965 pak na 4 lékaře. V roce 1953 byla zřízena rehabilitační stanice a jejím vedením pověřili primáře Ortopedického oddělení (od roku 1964 pak v nemocnici začalo fungovat samostatné Rehabilitační oddělení). Již v roce 1954 mělo Ortopedické oddělení naší nemocnice tu čest uspořádat celonárodní konferenci ČSOT (České společnosti pro ortopedii a traumatologii).

Například v roce 1957 se provedli lékaři 257 operací a následující rok se jejich počet zvýšil na 323. Ve stejné době byl počet hospitalizovaných pacientů 625.

V březnu 1975 jmenovali do funkce primáře MUDr. Jiřího Krbce, který na oddělení pracoval od roku 1951. Po jeho návratu z dlouhodobé stáže v německém Altdorfu u profesora Wagnera bylo Ortopedické oddělení jedním z prvních krajských

pracovišť (po pražských klinikách), kde se začaly rutině provádět totální náhrady kyčle a ve stejné době zavedl také osteotomie pánve.

V roce 1978 se podařilo zřídit pooperační pokoje a začala také fungovat krajská skoliotická poradna.

Z dnešního pohledu lze za historický krok považovat vyčlenění pokoje pro ortopedické pacienty s infekcí pohybového aparátu na Infekčním oddělení v roce 1983. Tato spolupráce se v následujících letech různě intenzivně rozvíjela až do současného, v České republice unikátního, modelu, který je preferován zejména na předních evropských a světových pracovištích. V tomto roce oddělení také hostilo podruhé ve své historii národní ortopedický kongres.

Za první krok ke specializacím je považováno zřízení ordinariátů v roce 1985

*Jiří Krbec – otevření sálů (vpravo prim. MUDr. Miloslav Pexa, Traumatologické odd. a vlevo prim. MUDr. Antonín Gruber ARO)
Foto: archiv autora*

*prim. MUDr. Josef Haloun gratuluje emeritnímu prim. MUDr. Janu Procházkovi
Foto: archiv autora*

pro dětskou ortopedii (MUDr. Krátký), pro revmatochirurgii (MUDr. Haloun) a pro skoliozu (MUDr. Eiseltová) o dva roky později.

Za zmínku stojí fakt, že již od roku 1986 se na Ortopedickém oddělení začaly provádět totální náhrady kolenního kloubu a rekonstrukční operace předního zkříženého vazů.

Díky MUDr. Krátkému bylo od roku 1987 zavedeno ultrazvukové vyšetření dětských kyčelních kloubů. A také došlo k otevření nových chirurgických sálů.

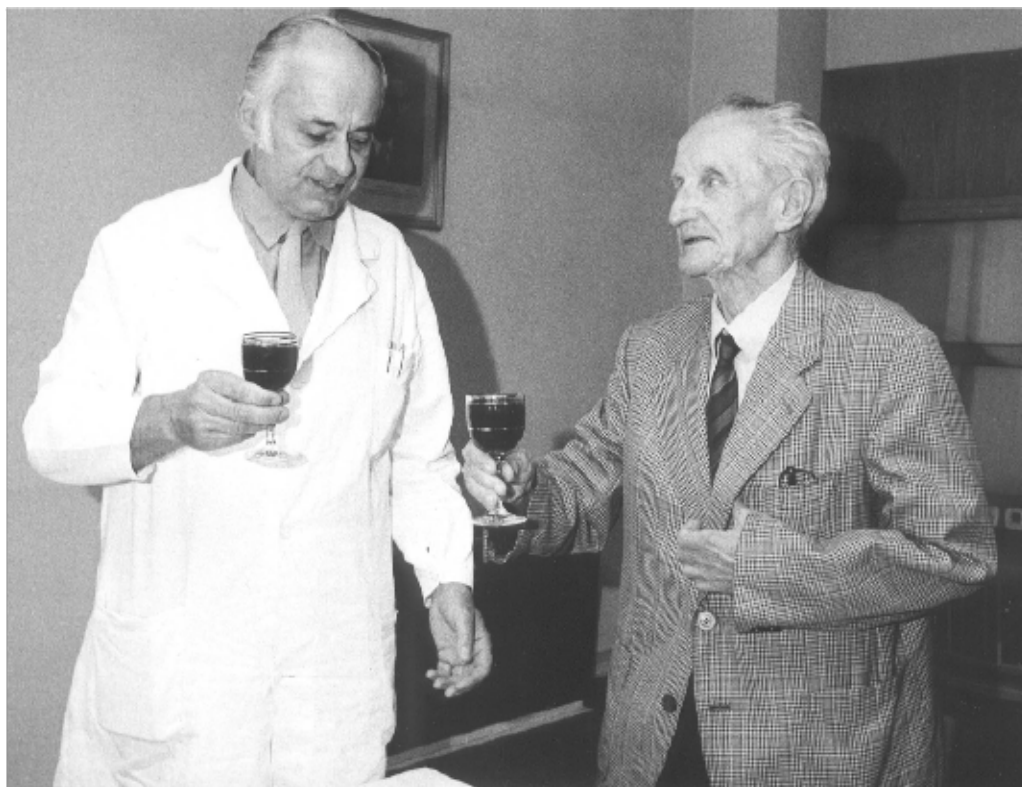
První artroskopická operace kolenního kloubu byla provedena v roce 1989 a v roce 1992 jako na jednom z prvních ortopedických oddělení provedl MUDr. Sadovský artroskopickou rekonstrukci předního zkříženého vazů.

V čele oddělení stál od 1. 4. 1991 prim. MUDr. Josef Haloun. V následujícím období se na pracovišti prováděly zejména endoprotézy kyčelního a kolenního kloubu. Po přestěhování do dolního areálu nemocnice v roce 2001 se Ortopedické oddělení, střídavě s Traumatologickým oddělením, podílí na ošetřování úrazů skeletu.

Další významným milníkem v historii Ortopedického oddělení se stalo datum 1. 9. 2002, kdy do čela oddělení nastoupil doc. MUDr. Jiří Stehlík, CSc. Ihned po svém nástupu zavedl systém subspecializací (endoprotetika, revizní operace TEP,

septická ortopedie, artroskopie, operace ramene, chirurgie ruky a lokte, chirurgie nohy a hlezna a dále fungují dětská ortopedie a skoliotická poradna, postupně se přidává i ambulance pro tumory pohybového aparátu). Pro každou specializaci je určen tým lékařů, kteří se školí na zahraničních stážích a kongresech. V této době zde působí 10 lékařů a všechny zmíněné specializace se brzy dostávají na republikovou špičku. I pod vedením doc. MUDr. Stehlíka, CSc. se v roce 2013 podařilo uspořádat Národní ortopedický

kongres a co víc, také se stal prvním lékařem, který na území České republiky provedl operaci totální náhrady kyčelního kloubu miniinvazivním přístupem. Oddělení se stalo školícím centrem firmy Zimmer pro endoprotetiku a pod vedením MUDr. Pavla Sadovského školícím centrem firmy DePuyMitek pro artroskopie. MUDr. Sadovský také v nemocnici založil Central European Education Centre for Arthroscopy (CEEC) a organizuje řadu vzdělávacích akcí. Mezi nejprestižnější patří tradiční sympozia se živými přenosy,

prim. MUDr. Jiří Krbec (vlevo) a prim. MUDr. Jan Procházka | Foto: archiv autora

na kterých pravidelně operují jak lékaři Ortopedického oddělení, tak přední specialisté z České republiky i Evropy, a to pod drobnohledem českých i zahraničních ortopedů. Díky tomu jsme na vlastní oči mohli vidět operovat lékaře z Německa (dr. Lais, dr. Stromberg, dr. Kusma, dr. Hanák), Polska (dr. Brzoska, dr. Blasiak), Rakouska (dr. Unger), Belgie (dr. Raebroecx), Itálie (dr. Gervasi, dr. Spicuzza), Švýcarska (dr. Leuzinger, dr. Drobny), Anglie (dr. Sahní), Slovinska (dr. Poberaj), Slovenska (dr. Lupták) či Litvy (dr. Jermolajevas).

1. Ledna 2018 předal doc. MUDr. Jiří Stehlík, CSc. skvěle fungující oddělení prim. MUDr. Davidu Musilovi, Ph.D., který jej vede dosud.

Současnost

V současnosti pracuje na oddělení 14 kmenových ortopedů a další 2 docházejí na zkrácený úvazek. Oddělení má celkem 56 lůžek, jednotka intenzivní péče pak 6 lůžek a dalších 6 v režimu intermediální péče, stanice A disponuje 23 a stanice B

Historie primariátu:

1. října 1946 – 1975: **prim. MUDr. Jan Procházka**
1975 – 1991: **prim. MUDr. Jiří Krbec**
1991 – 2002: **prim. MUDr. Josef Haloun**
2002 – 2018: **Doc. MUDr. Jiří Stehlík, CSc.**
2018 – dosud: **prim. MUDr. David Musil, Ph.D.**

21 lůžky, z čehož je 10 lůžek dostupné pro komerční plastické operace. Pracoviště využívá 4 operační sály, o které se částečně dělí s komerční plastickou chirurgií. K dispozici jsou 3 specializované ambulance, 1 příjmová a akutní, dále je vyčleněna ambulance pro infekce pohybového aparátu a sádrovna.

V posledních 20 letech dochází k významnému nárůstu jak ambulantního, tak sálového provozu. Například v roce 1996 jsme provedli něco přes 5 000 ambulantních ošetření a v roce 2019 již 34 000 (Graf 1).

Nárůst operačních výkonů je limitován jak kapacitou oddělení a sálů, tak především ekonomickými možnostmi, proto se čekací doba na běžné výkony pohybuje okolo 6 měsíců a v oblasti kloubních náhrad podle pojišťovny a tíže postižení máme v záznamu pacienty na 3 roky dopředu (Graf 2). V roce 2019 bylo na Ortopedickém oddělení provedeno 2 264 operací. Provádí se zde kloubní náhrady ve všech lokalitách. Endoprotetika tvoří přibližně třetinu operačních výkonů. Další velkou skupinou jsou artroskopické operace všech velkých kloubů včetně celého spektra

Současný personál ortopedického oddělení | Foto: archiv autora

Nárůst ambulantních ošetření v letech 1996 - 2016

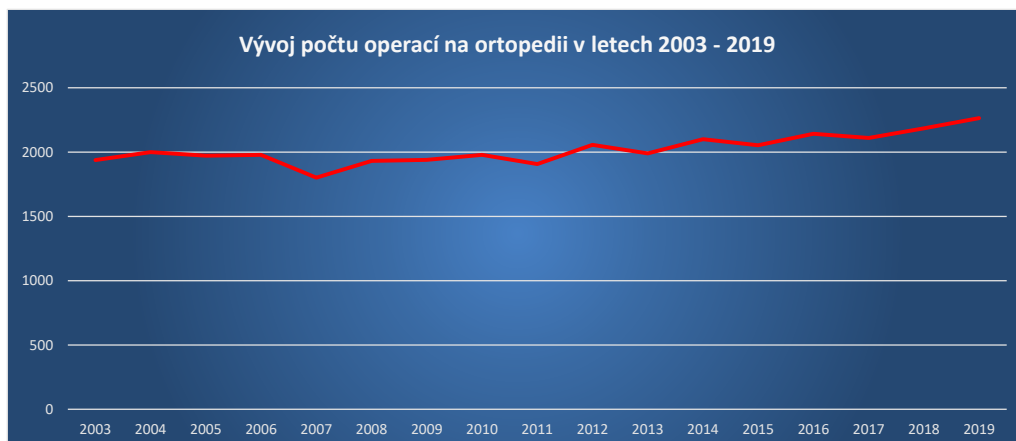

Graf 1

rekonstrukčních operací. Tyto operace tvoří také třetinu operačních výkonů. Dále 269 operací ruky a 277 operací nohy. Počty vybraných výkonů se Ortopedické oddělení rovná většině ortopedických klinik v České republice (Graf 3).

Ortopedické oddělení naší nemocnice je aktivní i co se týká pořádání odborných akcí, přednášek a publikací. V posledních letech uspořádalo několik desítek kongresů, sympozií a seminářů, kromě již zmíněného Národního kongresu ČSOT bych rád vyzdvihl již 9 ročníků Mezinárodních artroskopických sympozií s živými přenosy (největší akce s živými přenosy operací v České republice) nebo kongres o současných trendech v chirurgii nohy či Current concept kongres o nestabilitě zápěstí.

Lékaři našeho oddělení jsou v posledních letech autory či spoluautory 8 monografií, z nichž některé byly oceněny jako nejlepší publikace roku v oboru ortopedie (Chlumského cena). Dvě monografie vyšly v angličtině v zahraničí. Dále současný tým publikoval více než 40 článků v Čechách i zahraničí (většina článků vyšla v časopisech s impakt faktorem). Pozadu nezůstává ani

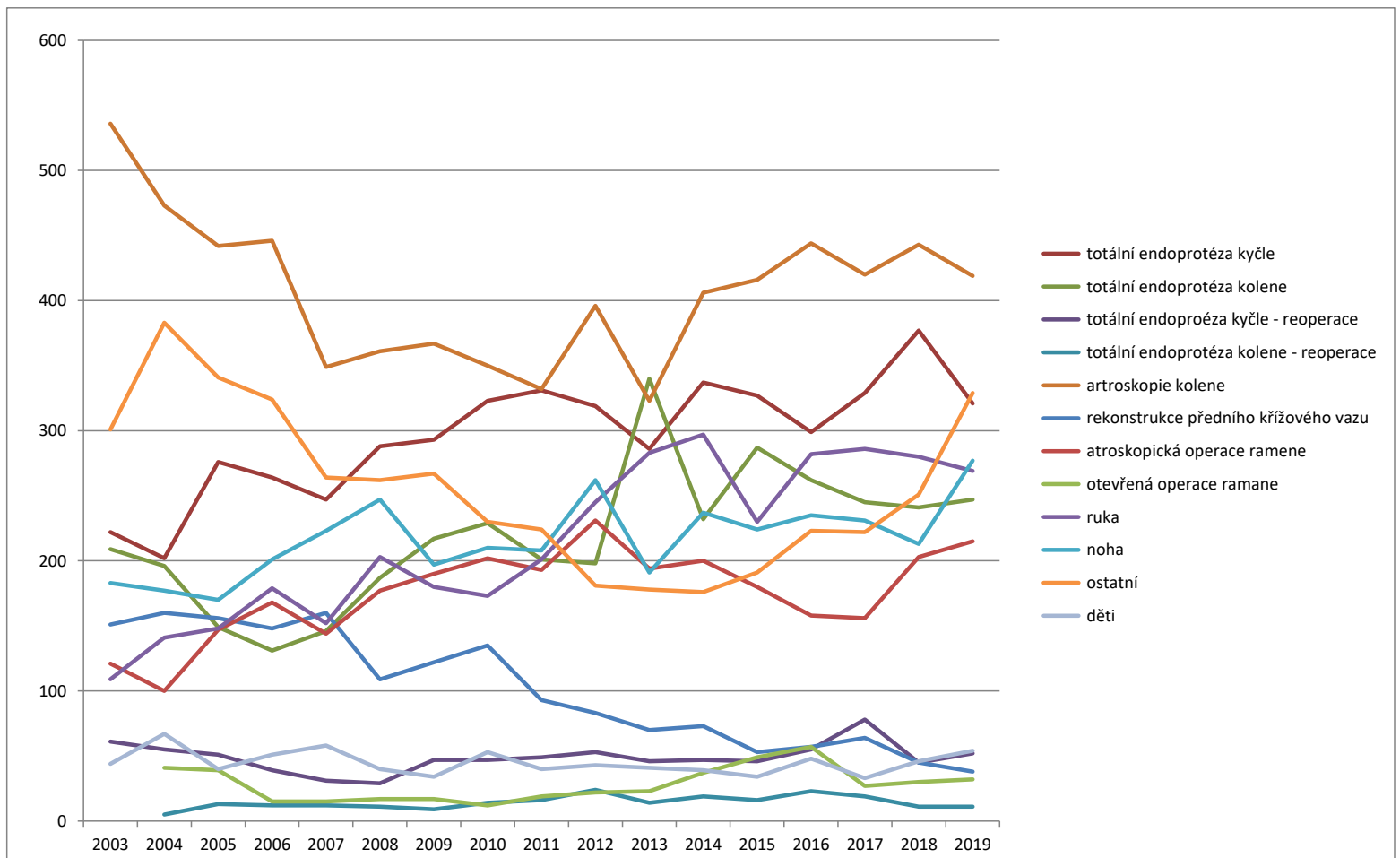
Graf 2

přednášková činnost. Lékaři prezentovali na domácích i zahraničních kongresech několik set přednášek, přičemž velmi často se jedná o zvané přednášky.

Naši lékaři úzce spolupracují s ortopedickými odděleními v jižních Čechách i v celé republice a na řadu z nich jezdí provádět některé typy operací. V rámci prestižních akcí operovali již i v mnoha zemích Evropy.

V rámci nemocnice ortopedie úzce spolupracuje s řadou oborů na velmi vysoké úrovni. Žádný operační obor by se neobešel

bez skvělé spolupráce s Anesteziologickým oddělením, díky kterému se daří zavádět i moderní anesteziologické postupy. Stejně tak si nelze představit, že by oddělení mohlo fungovat bez podpory zobrazovacích metod či dalších vyšetřovacích metod reprezentovaných Radiodiagnostickým oddělením, Oddělením nukleární medicíny či Centrálních laboratořích. Vzhledem k náplni práce úzce spolupracujeme s traumatologií a rehabilitací. Za unikátní pak považujeme spolupráci s Infekčním oddělením. Ukázkou této mimořádné spolupráce (s neopomenutelným podílem pracoviště bakteriologie) je například

Graf 3

MUDr. Pavel Sadovský při artroskopii kyčelního kloubu | Foto: archiv autora

prim. MUDr. David Musil, Ph.D. s prof. MUDr. Miroslavem Slávikem, CSc. na ortopedickém sále při miniinvazivní TEP kyčelního kloubu prováděnou Doc. MUDr. Jiřím Stehlíkem, CSc., na kterou se prof. Slávik přijel podívat (prof. Slávik dříve hlavní odborník MZd, který vybudoval Ortopedickou kliniku IPVZ na Bulovce) | Foto: archiv autora

doporučený postup léčby infekcí kloubních náhrad, který byl schválen jak Společností infekčního lékařství, tak Českou společností pro ortopedii a traumatologii. V posledních letech se rozvíjí úzká spolupráce s Onkologickým oddělením v oblasti tumorů pohybového aparátu. Velmi těsně

spolupracujeme s Oddělením plastické chirurgie, se kterým se dělíme o část prostor. Měla by být zmíněna všechna oddělení naší nemocnice, ale výše zmíněná pracoviště se podílejí na každodenním bezproblémovém chodu ortopedie nejčastěji.

To nejcennější, čím však Ortopedické oddělení disponuje je zajisté skvělý personál, a to jak střední, tak ten lékařský. Asi přesahuje možnosti této prezentace zmínit všechny osobně, proto bych si dovilil v krátkosti představit pouze současné kmenové lékaře.

V čele oddělení stojí **prim. MUDr. David Musil, Ph.D.**, který se zaměřuje na celé spektrum operací kyčelního, kolenního a ramenního kloubu. Je také členem expertní skupiny ČSOT pro infekce muskuloskeletálního aparátu. Zastává funkci krajského koordinátora pro ortopedii. Ve volném čase se věnuje horolezectví a vystoupil na řadu hor v Alpách, Himalájích

i Andách. Je také držitelem černého pásu v judu, kterému se věnuje se svými dětmi a sám je v něm aktivní.

Emeritním primářem je současný ředitel chirurgických oborů **doc. MUDr. Jiří Stehlík, CSc.**, který se specializuje zejména na endoprotetiku kyčelního kloubu. Jeho oblíbenou problematikou je implantace kloubních náhrad v terénu kyčelní dysplazie a celoživotně se zabývá septickou ortopedií. Ve volném čase je aktivním sportovcem. Zatímco v minulosti se věnoval například modernímu pětiboji,

v současné době preferuje běh na lyžích či cyklistiku. Další zálibou mu jsou dějiny umění.

MUDr. Pavel Sadovský, zástupce primáře a vedoucí stanice A, se stal jednou z nejvýraznějších osobností české artroskopické školy. Je členem výboru společnosti pro artroskopii a sportovní traumatologii SSTA, soudním znalcem v oboru ortopedie a od roku 1994 lektorem DeutschsprachigeArbeitsgemeinschaftfurOrthopaedie AGA. Ve svém volném čase

rád opravuje hodiny. Jeho zručnost se projevila například při opravě známého pohyblivého Vajerova betlému. Oblíbil si cestování do USA, kde také velmi rád fotografuje.

MUDr. Zdeněk Vodička je vedoucím lékařem stanice B a jeho hlavní specializací jsou operace ruky, kterých již provedl několik tisíc, z čehož vyplývá jeho členství ve výboru společnosti pro chirurgii ruky. Je také klubovým lékařem hokejového klubu HC Motor České Budějovice a sám se hokeji v minulosti aktivně věnoval. Ve volném čase lyžuje a hraje tenis.

MUDr. Libor Filip, vedoucí lékař JIP a hlavní specialista pro chirurgii nohy, na které již provedl několik tisíc operací, je předsedou Sekce chirurgie nohy při ČSOT. Ve volném čase aktivně hraje golf a je vášnivým lyžařem. Baví ho cestování po netradičních destinacích a fotografování

MUDr. Martin Held je vedoucím lékařem ortopedických sálů a zabývá se totálními náhradami kyčelního a kolenního kloubu. V minulosti hrál aktivně fotbal, se kterým je na poli ortopedie spojen i nadále jako klubový lékař Dynama České Budějovice a lékař fotbalové reprezentace do 21 let. Mezi jeho další záliby patří umění.

MUDr. Filip Krejčí, jehož hlavní náplní práce je především léčba nádorů pohybového aparátu, ve svém volném čase precizně fotografuje. Rád jezdí na kole a zahradničí. Také patří ke klubovým lékařům hokejistů HC Motor České Budějovice.

MUDr. Pavel Sadovský mladší, vedoucí lékař ortopedických ambulancí, se specializuje na dětskou ortopedii a operace nohy. Pravidelně organizuje letní tábory pro děti. Jeho zálibou je vaření.

MUDr. Ján Pertlíček je odborníkem zejména na totální náhrady kyčelního kloubu a podílí se také na spolupráci s Infekčním oddělením jako konziliář. Je držitelem černého pásu v aikidu, kterému se aktivně věnuje a pravidelně se účastní soustředění v zahraničí.

MUDr. Kristián Abrman se zaměřuje na celé spektrum operací ramene. Kromě ortopedie využívá své znalosti na aplikaci akupunktury. Je zkušeným neortodoxním cestovatelem a procestoval již řadu zemí v Jižní Americe, Asii a Africe.

MUDr. Jan Klouda se zabývá septickou ortopedií a operací nohy. Větší část volného času mu v posledních měsících zabírá stavba rodinného domu. I při tomto vytížení dokončuje doktorandské studium.

MUDr. Tomáš Trnka se specializuje zejména na operace kolenního kloubu. V současné době upírá svou pozornost na osteotomie a unikompartmentální náhrady. Spravuje také facebookové stránky Ortopedického oddělení. Rád hraje hokej. Volný čas mu zabírá péče o své dvě malé děti.

MUDr. Aleš Křiváček je posilou oddělení z řad traumatologie. Zaměřuje se zejména na operace ruky. Je také hlavním lektorem zdravotvědy pro Horskou službu a stále slouží i na záchranné službě. Ze sportů ho baví například lyžování.

MUDr. Roman Čapek se zabývá zejména artroskopiemi kolenních kloubů a sportovní medicínou i problematikou nádorů pohybového aparátu. Je dalším aktivním fotbalistou na našem oddělení a hrál i na Mistrovství světa lékařů v kopané.

MUDr. Jana Eiseltová je nejdéle působícím lékařem na oddělení a téměř celou dobu se věnuje léčbě skoliózy, což z ní dělá jednu z nejzkušenějších v této oblasti.

Na zkrácený úvazek na našem oddělení stále pracuje **MUDr. Zdeněk Krátký** a v současné době je primářem Ortopedického oddělení v Prachaticích. V Českých Budějovicích vypomáhá s dětskou problematikou, která je jeho doménou celý život.

MUDr. Lukáš Nevšimal, další lékař se zkráceným úvazkem ve své ortopedické ambulanci tráví 1 den a provádí zejména operace dětí.

Ani sebelepší oddělení by se však nemohlo dostat mezi nejrespektovanější pracoviště v republice, pokud by nemělo přízeň vedení. Díky týmu vedenému bývalým generálním ředitelem MUDr. Břetislavem Šonem, a následně současným generálním ředitelem MUDr. Ing. Michalem Šnorkem, Ph.D., který pokračuje v podobném duchu, máme na našem pracovišti možnost používat ty nejlepší kloubní implantáty, jsme vybaveni moderními instrumentárii a maximální možná podpora směřuje i do oblasti vzdělávání. Ze strany vedení jsou podporovány jak dlouhodobé či krátkodobé zahraniční stáže (například USA, Anglie, Skotsko, Německo, Itálie, Belgie, Polsko), tak účast na tuzemských i zahraničních kongresech. Toto není ve všech nemocnicích samozřejmé a díky tomu se můžeme posouvat stále vpřed.

Více informací o Ortopedickém oddělení naleznete na <http://www.nemcb.cz/oddeleni/ortopedicke-oddeleni/> a na facebookovém profilu oddělení <https://www.facebook.com/ortopedienemcb/>.

prim. MUDr. David Musil, Ph.D. a jeho zástupce MUDr. Pavel Sadovský na ranním hlášení | Foto: archiv autora

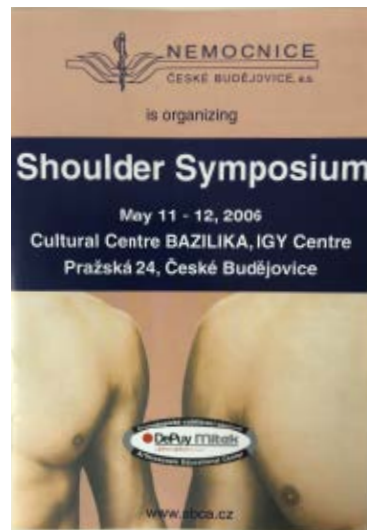
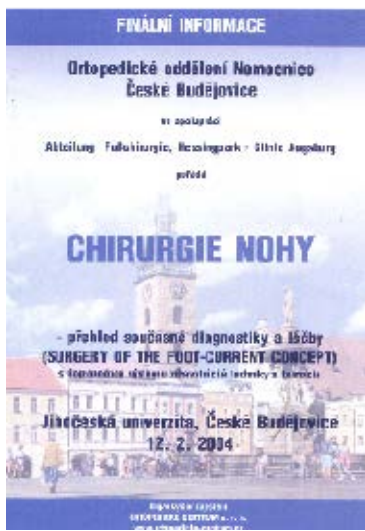

*Zleva: Doc. MUDr. Jiří Stehlík, CSc., MUDr. Martin Held, MUDr. Martin Stárek s profesorem MUDr. Oldřichem Čechem, DrSc. na jednom z kongresů. Prof. Čech, nejvýznamnější osobnost české ortopedie druhé poloviny 20. století, vyvinul a implantoval první totální náhradu kyčle v Čechách a založil Ortopedickou kliniku 3. LF UK Na Vinohradech
Foto: archiv autora*

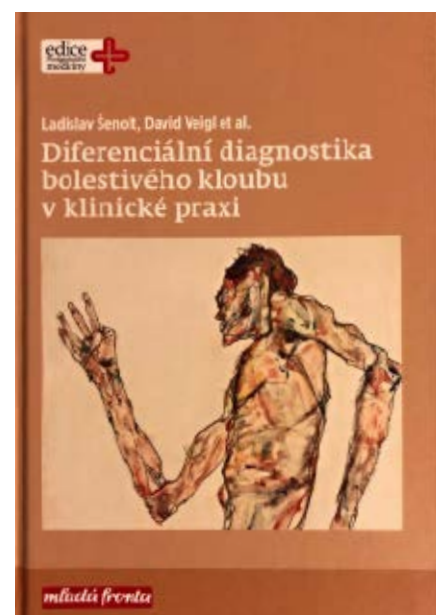
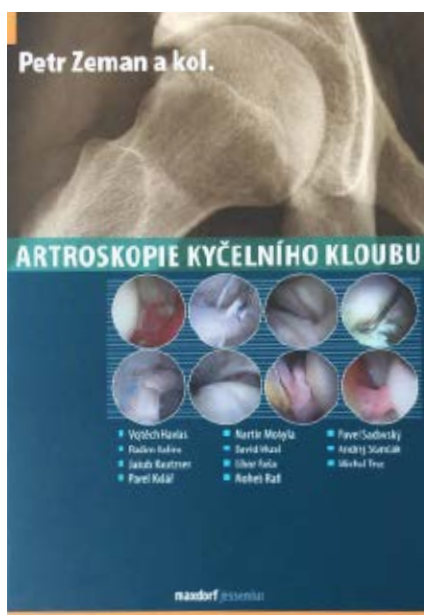
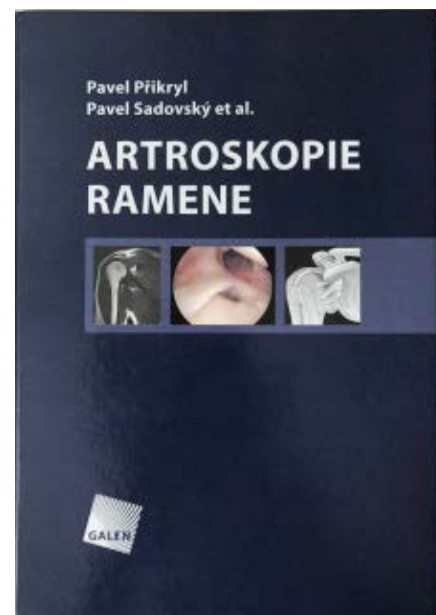
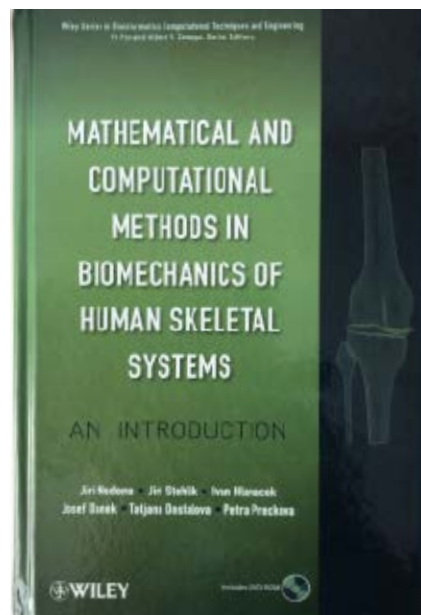

doc. MUDr. Stehlík, CSc. s prof. MUDr. Miroslavem Slavíkem, CSc. mezi operacemi | Foto: archiv autora

Informace z některých našich kongresů / Foto: archiv autora

Některé z monografií, na kterých jsme se podíleli jako první autoři nebo spoluautoři / Foto: archiv autora

*Staniční sestry ortopedie – Horní řada: prim. MUDr. David Musil, Ph.D., vrchní sestra Marcela Stýblová
Dolní řada: staniční sestra ambulance Věra Pišová, staniční sestra sály Mirka Chamrová, staniční sestra JIP Vendula Douchová,
staniční sestra stanice B. Angela Heldová, staniční sestra stanice A Božena Turková | Foto: archiv autora*

Ortopedické sály staniční sestra Mirka Chamrová a její zástupkyně Hanka Zemčíková | Foto: archiv autora

Atmosféra na septickém sále | Foto: archiv autora

Personál JIP | Foto: archiv autora

Personál st. B | Foto: archiv autora

Personál ortopedické ambulance | Foto: archiv autora

Autor textu: **prim. MUDr. David Musil, Ph.D.**
Ortopedické oddělení